

Список використаної літератури:

1. Бухгалтерский словарь [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://www.edudic.ru/buh/6682/>
2. Современная энциклопедия [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://dic.academic.ru/dic.nsf/enc1p/16814>
3. Гурняк І.Л. Додана вартість як базис економічного розвитку територіальних громад. / І.Л. Гурняк, О.І. Дацко, О.І. Яремчук // Регіональна економіка. – Львів: Інститут регіональних досліджень НАН України, 2015. – № 1. – С. 37-47.
4. Електронна бібліотека «Вікіпедія». - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%93%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D0%B0_%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D0%BD%D0%BA%D0%B0
5. Оксфордский словарь [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.oxforddictionaries.com/definition/english/value-added2>
6. Завадський Й. С. Економічний словник [Електронний ресурс] : словник / Й. С. Завадський, Т. В. Осовська, О. О. Юшкевич. - К. : Кондор, 2006. – 356 с. Режим доступу : <ftp://lib.sumdu.edu.ua/ebooks>.
7. Манків, Грегори Н. Макроекономіка / Грегори Н. Манків, Пер. с англ; Наук. ред. пер. С. Панчишина, К.: Основи, 2000. - 588 с, с. 52
8. Большой Энциклопедический Словарь [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://www.edudic.ru/bes/19170/> – Заглавие с экрана
9. Журнал «Анализ финансового состояния предприятия» [Электронный ресурс] - Режим доступу: https://afdanalyse.ru/publ/finansovyj_analiz/1/ehkonomicheskaja_dobavlenaja_stoimost_eva/15-1-0-247

Мазурова І.В., студентка 3 курсу спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування»

Захарова Н.Ю., к.е.н., доцент

кафедри фінансів, банківської справи та страхування

Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

mazurovaira2001@gmail.com

nata-zakharova@ukr.net

НАПРЯМИ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

Необхідність державної підтримки сільського господарства зумовлена рядом чинників, серед яких слід виділити, в першу чергу, високу залежність від природно-кліматичних умов та сезонність виробництва продукції. Останні значною мірою підвищують ризики, що виникають в процесі здійснення господарської діяльності і, в кінцевому підсумку, впливають на фінансовий результат. При цьому найбільш вагомим аргументом для виробників є саме прибутковість ведення бізнесу, в той час як виробництво деяких видів сільськогосподарської продукції є збитковим або низькорентабельним. В даному випадку регуляторну функцію повинна виконувати держава, яка зацікавлена, в рамках забезпечення продовольчої безпеки, у виробництві певних видів сільськогосподарської продукції [1].

На 2020 рік Уряд визначив найважливіші програми державної підтримки сільського господарства за такими напрямками:

1. Фінансова підтримка розвитку фермерських господарств. За цим напрямом у 2020 році передбачено спрямувати 380 млн грн.

Державна підтримка надаватиметься:

1) фермерському господарству, яке має чистий дохід від реалізації продукції (послуг) за останній рік до 20 млн грн шляхом:

- бюджетної дотації за утримання корів;
- часткової компенсації витрат, пов'язаних з наданими с/г дорадчими послугами (виплата 90% вартості, але не більше ніж 10 000 грн с/г дорадчим службам)
- бюджетної субсидії на одиницю оброблюваних угідь (1 га) – новоствореним фермерським господарствам (3000 грн на 1 га, але не більше 60 000 грн на одне ФГ)

2) сільськогосподарському обслуговуючому кооперативу, до складу якого входять одне і більше фермерських господарств, шляхом відшкодування 70% вартості вітчизняних техніки та обладнання, придбаних, як за власні кошти, так і за кредитні (до 3 млн, на один кооператив) [2]

2. Фінансова підтримка на поворотній основі (безвідсоткові кредити) через Український Державний Фонд підтримки фермерських господарств. За цим напрямом у 2020 році передбачено спрямувати 67 млн грн (із спеціального фонду держбюджету) у розмірі до 500 тис. грн на одне фермерське господарство. Цю допомогу, відповідно до Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для надання підтримки фермерським господарствам, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 серпня 2004 року № 1102, можуть отримати на конкурсних засадах усі фермерські господарства, окрім тих, які мають заборгованість перед Укрдержфондом та його регіональними відділеннями, яких визнано банкрутами, щодо яких порушено справу про банкрутство та які перебувають у стадії ліквідації, а також, у яких виявлено факти незаконного одержання та/або нецільового використання бюджетних коштів [3].

3. Державна підтримка через доплати на користь застрахованих осіб - членів/голів сімейних фермерських господарств. За цим напрямом у 2020 році передбачено 20 млн грн.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 22 травня 2019 року № 565 «Про затвердження Порядку надання сімейним фермерським господарствам додаткової фінансової підтримки через механізм доплати на користь застрахованих осіб - членів/голови сімейного фермерського господарства єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» доплата здійснюватиметься протягом 10 років у розмірі від 0,9 до 0,1 мінімального страхового внеску, виключно за умови сплати решти внеску головою/членами сімейного фермерського господарства [4].

4. Державна підтримка розвитку тваринництва та переробки сільськогосподарської продукції. За напрямом у 2020 році передбачено спрямувати 1 млрд грн.

Відповідно до Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для державної підтримки розвитку тваринництва та переробки с/г продукції, затвердженого постановою КМУ від 07.02.2018 № 107 (в редакції постанови КМУ від 20.05.2020 № 395) буде передбачена за такими напрямками:

- дотація за бджолосім'ї (за наявні від 10 до 300 бджолосімей у розмірі 200 грн за бджолосім'ю)
- відшкодування вартості закуплених племінних тварин, бджіл, сперми та ембріонів (до 50% вартості)
- відшкодування вартості тваринницьких об'єктів (до 30 % вартості)
- відшкодування вартості об'єктів із зберігання та переробки зерна (до 30 % вартості)
- компенсація вартості об'єктів, профінансованих за рахунок банківських кредитів (до 25% обсягу залучених кредитних коштів для отримувачів 2018-2019 років) [5]

5. Фінансова підтримка розвитку садівництва, виноградарства та хмелярства. За цим напрямом у 2020 році передбачено спрямувати 400 млн грн на загальну суму не більше 25 млн грн на одного суб'єкта господарювання, шляхом часткового відшкодування вартості:

- придбання садивного матеріалу (після закладення насаджень) у розмірі до 80% вартості;

- спорудження шпалери і встановлення систем краплинного зрошення у розмірі до 30% вартості (після завершення монтажних робіт);

- нового будівництва та реконструкції холодильників для зберігання плодів, ягід, столових сортів винограду та хмелю власного виробництва, цехів первинної переробки технічних сортів винограду, плодів та ягід власного виробництва, об'єктів із заморожування плодів та ягід виробникам, які вирощують плоди та ягоди, у розмірі до 30% вартості;

- придбання ліній товарної обробки плодів та ягід виробниками, які вирощують плоди та ягоди, автоматизовані лінії з висушування плодів, ягід та хмелю власного виробництва, лінії з переробки власно вирощених плодів, ягід та технічних сортів винограду на соки, пюре, виноматеріали у розмірі до 30% вартості після завершення пусконаладжувальних робіт;

- придбання техніки та обладнання (зокрема іноземного виробництва, які не виробляються в Україні) для проведення технологічних операцій у виноградарстві, садівництві, хмелярстві, згідно з визначеним Мінекономіки переліком, у розмірі до 30% вартості [6].

6. Часткова компенсація вартості с/г техніки та обладнання вітчизняного виробництва. За цим напрямом у 2020 році передбачено спрямувати 437 млн грн. Крім того, буде виплачена компенсація сільськогосподарським товаровиробникам, які придбали техніку та обладнання у жовтні - листопаді 2019 р, але з незалежних від них причин не отримали компенсацію.

Підтримка надаватиметься відповідно до Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для часткової компенсації вартості сільськогосподарської техніки та обладнання вітчизняного виробництва, затвердженого постановою Кабінету міністрів України від 1 березня 2017 року № 130, на безповоротній основі, у розмірі 25% вартості за придбані у вітчизняних виробників та/або їх дилерів техніку та обладнання [7].

7. Фінансова підтримка заходів в агропромисловому комплексі шляхом здешевлення кредитів. За даним напрямом у 2020 році передбачено спрямувати 1,2 млрд грн.

Компенсація надається позичальникам щомісячно за фактично нараховані та сплачені відсотки у розмірі 1,5 облікової ставки Національного банку, що діє на дату нарахування відсотків, але не вище розмірів передбачених кредитними договорами, зменшених на 5 відсоткових пунктів за:

- короткостроковими кредитами, залученими для покриття виробничих витрат;
- середньо- та довгостроковими кредитами, залученими для придбання основних засобів сільськогосподарського виробництва, здійснення витрат, пов'язаних з будівництвом і реконструкцією виробничих об'єктів сільськогосподарського призначення, а також для будівництва і реконструкції виробничих об'єктів. Обсяги підтримки для позичальників, які займаються тваринництвом - до 15 млн грн, іншим позичальникам - до 5 млн грн [8].

На сьогодні стратегія Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України щодо державної підтримки аграрної галузі на 2021-2023 рр. передбачає доповнення підтримки новими програмами та розширення напрямів за діючими програмами. Зокрема, планується 7 основних програм підтримки, перелік яких, окрім діючих, доповнюється програмами з розвитку промислового картоплярства, підтримкою виробництва нішевих культур. Також на вимогу сьогодення, за програмою здешевлення кредитів аграріям пропонується нові напрями – страхування аграрної продукції та компенсація за купівлю земель сільськогосподарського призначення. Підтримка фермерів доповнюється напрямом з органічного виробництва, також розширюється підтримка розвитку тваринництва.

Список використаної літератури

1. Захарова Н.Ю., Мазурова І.В. Державна підтримка розвитку сільськогосподарських підприємств України. Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету ім. Д. Моторного (економічні науки). №2(42). 2020. С. 27-34.
2. Інформаційно-аналітичний портал АПК URL: <https://agro.me.gov.ua/ua/napryamki/finansova-politika/finansuvannya-z-derzhavnogo-byudzhetu>
3. Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для надання підтримки фермерським господарствам: Постанова КМУ від 25 серпня 2004 р. № 1102 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1102-2004-%D0%BF#Text>
4. Про затвердження Порядку надання сімейним фермерським господарствам додаткової фінансової підтримки через механізм доплати на користь застрахованих осіб - членів/голови сімейного фермерського господарства єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Постанова КМУ від 22 травня 2019 р. № 565 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/565-2019-%D0%BF#Text>
5. Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для державної підтримки розвитку тваринництва та переробки сільськогосподарської продукції: Постанова КМУ від 07.02.2018 № 107. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/107-2018-%D0%BF#Text>
6. Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для розвитку виноградарства, садівництва і хмелярства: Постанова КМУ від 15.07.2005 № 587 (із змінами від 23.09.2020) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/587-2005-%D0%BF#Text>
7. Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для часткової компенсації вартості сільськогосподарської техніки та обладнання вітчизняного виробництва від 1 березня 2017 р. № 130 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/130-2017-%D0%BF#Text>
8. Про внесення змін до Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для фінансової підтримки заходів в агропромисловому комплексі шляхом здешевлення кредитів від 3 березня 2020 р. № 202 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/202-2020-%D0%BF#Text>

Мазурова І.В., студентка 3 курсу спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування»

Чкан І.О., к.е.н., доцент

кафедри фінансів, банківської справи та страхування

Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

mazurovaira2001@gmail.com

ДІЯЛЬНІСТЬ НЕБАНКІВСЬКИХ ФІНАНСОВИХ УСТАНОВ В УМОВАХ КАРАНТИННИХ ОБМЕЖЕНЬ

Коронакриза та карантинні обмеження позначились на всіх сферах економіки. Особливо відбилось це на фінансовій сфері, учасники якої покликані надавати достатні обсяги грошової пропозиції для забезпечення безперервності функціонування економіки країни [4, с. 141].

Найбільше від кризи постраждали кредитні спілки, активність яких суттєво знизилася навесні, а погіршення якості активів призвело до збитків. Через обмеженість джерел залучення коштів та конкурентних переваг багато з них потребуватиме значних зусиль і тривалого часу для відновлення. Перед фінансовими компаніями та ломбардами також постала проблема падіння рівня кредитування. Лише обсяги факторингових операцій